

ارزیابی پتانسیل های گردشگری روستایی با استفاده از تحلیل SWOT

نمونه پژوهی: دهستان کیسکان

زهرا شاهی^۱، حمید سلطانی نژاد^۲، سروش خلیلی^۳

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید باهنر کرمان، zahrakerman1371@gmail.com

^۲دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی تهران، hamidsoltanikerman1372@gmail.com

^۳دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی تهران، s.khalili901@gmail.com

چکیده

صنعت گردشگری امروزه مهمترین صنعت از لحاظ درآمد و اشتغال در جهان محسوب می شود. سرمایه گذاری دولت و همچنین بخش خصوصی در این صنعت آثار اقتصادی مثبتی برای کشور دارد. محیط بکر و طبیعی دهستان کیسکان می تواند گردشگران داخل و خارج از استان را به خود جذب کند. دهستان کیسکان یکی از دهستان های شهرستان بافت در استان کرمان است. این دهستان دارای جاذبه های طبیعی دست نخورده می باشد و واقع شدن این منطقه خوش آب و هوا در استان کرمان (یکی از خشک ترین استان های کشور) بر اهمیت موضوع افزوده است. گردشگری روستایی از ابعاد مهم گردشگری محسوب می گردد که با برنامه ریزی دقیق و شناخت نقاط قوت و ضعف و ارائه راهکارهای مناسب می تواند باعث توسعه روستاها شود و سطح رفاه ساکنان روستا را بالا ببرد. به همین منظور در این پژوهش به تعیین نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید با استفاده از تحلیل SWOT پرداختیم که با توجه به وزن های داده شده، استراتژی "رقابتی" حاصل گردید. سپس با استناد به اینکه استراتژی روستای مذکور رقابتی است، راهبردهایی در جهت توسعه گردشگری در آبادی های دهستان کیسکان ارائه دادیم.

واژه های کلیدی

گردشگری روستایی، دهستان کیسکان، SWOT، طبیعت بکر.

مقدمه

امروزه گردشگری به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای توسعه منطقه ای است و گردشگری پایدار است که آلودگی و تخریب محیط زیست را به دنبال نداشته باشد. صنعت توریسم فراتر از یک صنعت، به مثابه یک پدیده پویای جهانی و اجتماعی دارای پیچیدگی های خاص خود می باشد [1]. رفع فقر، اقتصاد پویا، ارز آوری، تعادل در منطقه و اشتغال زایی از اثرات گردشگری است. علاوه بر این، گردشگری نه تنها به

عنوان ابزار بالقوه ای برای حل بعضی از معضلات در روستاها محسوب می شود، بلکه همچنین به عنوان یکی از عناصر جدایی ناپذیر راهبرد توسعه روستایی مطرح شده است [2]. در حال حاضر گردشگری فعالیت قدرتمند و حرفه ای بزرگ در سطح جهان است. به نحوی که ابتدا قبل از نفت؛ سپس هم ردیف آن؛ و در نهایت بالاتر از آن قرار گرفته است [3]. بسیاری از صاحب نظران، قرن بیستم را به خاطر رشد قابل توجه صنعت گردشگری، قرن گردشگری نامیده اند [4].

گردشگری روستایی به کلیه فعالیت های گردشگری که در محیط های روستایی با توجه به فرهنگ و بافت سنتی، هنر و صنایع روستایی و آداب و رسوم سنتی که در برگیرنده گردشگری زراعی، اکوتوریسم و ... است گفته می شود [5]. گردشگری جایگاه ویژه ای در اقتصاد کشورها دارد. کشور ایران جزء ده کشور اول جهان از لحاظ جاذبه های گردشگری، جزء پنج کشور اول جهان از نظر تنوع گردشگری، جزء سه کشور اول جهان از نظر تنوع صنایع دستی و همچنین دومین کشور جهان از لحاظ تنوع اقلیمی است [6]. اما علاوه بر وجود جاذبه های گردشگری، داشتن زیرساخت های گردشگری از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. علیرغم پتانسیل های طبیعی فراوان گردشگری موجود در دهستان کیسکان، تاکنون پژوهشی علمی در شناسایی توانمندی های گردشگری آن صورت نگرفته است. در این تحقیق پتانسیل های طبیعی گردشگری و عوامل موثر در جهت دستیابی به الگوهای مطلوب در راستای بهبود گردشگری در دهستان کیسکان با استفاده از تحلیل SWOT و ارائه راهکارهایی برای جذب گردشگر مورد بررسی قرار گرفته است.

تاکنون مطالعات فراوانی در زمینه گردشگری روستایی صورت گرفته که در زیر به تعدادی از آن ها اشاره می شود: فیض الهی (۱۳۸۳) در پژوهشی امکانات گردشگری در دهستان مشکین شهر را مورد بررسی قرار داده که در آخر به این نتیجه رسیده است که پتانسیل گردشگری به تنهایی نمی-